

Na osnovu člana 62. stav 4. Zakona o vodama ("Službene novine Federacije BiH", broj 70/06), federalni ministar poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva u saglasnosti sa federalnim ministrom okoliša i turizma, donosi

PRAVILNIK O NAČINU ODREĐIVANJA EKOLOŠKI PRIHVATLJIVOG PROTOKA

I. OPĆE ODREDBE

Član 1.

Predmet Pravilnika

Ovim pravilnikom propisuje se način određivanja ekološki prihvatljivog protoka (u daljem tekstu: EPP), metodologija, potrebna istraživanja i procedure određivanja EPP, uzimajući u obzir specifičnosti lokalnog ekosistema i sezonske varijacije protoka, monitoring i način izvještavanja o EPP.

Član 2.

Područje primjene Pravilnika

Ovaj pravilnik se primjenjuje na sva vodna tijela površinskih voda na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine.

EPP se određuje u cilju osiguranja očuvanja vodnih i za vodu vezanih ekosistema, bez obzira da li se radi o vodotocima stalnog ili povremenog karaktera.

Član 3.

Ciljevi određivanja EPP

EPP se određuje radi održanja ili vraćanja strukture i funkcije vodenih i uz vodu vezanih ekosistema, doprinoseći sprečavanju degradacije stanja voda i ostvarenju ciljeva zaštite okoliša kroz održivo korištenje vode.

EPP mora biti određen u skladu sa uslovima koji su potrebni da se zadovolje odgovarajući ciljevi zaštite okoliša iz člana 30. Zakona o vodama, uključujući:

- 1) sprječavanje pogoršanja stanja vodnih tijela površinskih i podzemnih voda i postizanje njihovog najmanje dobrog stanja;
- 2) postizanje dobrog ekološkog potencijala i dobrog hemijskog stanja vještačkih ili jako izmijenjenih vodnih tijela;
- 3) zaštitu, unapređenje i obnovu vodnih tijela površinskih voda i vodnih tijela podzemnih voda;
- 4) održavanje ili poboljšanje stanja voda u zaštićenim područjima iz člana 65. stav 2. tačka 5. Zakona o vodama, koja su namijenjena zaštititi staništa biljnih i životinjskih vrsta ili akvatičnih vrsta, te u kojima je održavanje ili poboljšanje stanja voda bitan uslov za opstanak i reprodukciju;
- 5) održavanje najvišeg nivoa zaštite područja rezervi kopnenih voda iz člana 69. Zakona o vodama, za koja se uspostavom zaštićenog područja utvrđuju

ograničenja i zabrane opterećenja prostora i aktivnosti koje mogu ugroziti njihovo kvalitativno ili kvantitativno stanje.

EPP određen za vodno tijelo ili profil unutar vodnog tijela mora biti u skladu sa referentnim uslovima, koji su usvojeni za to vodno tijelo u planu upravljanja vodama vodnog područja.

Član 4.

Mjesta za određivanje EPP

EPP se određuje za vodna tijela, kao jedna od mjera za zaštitu voda u Programu mjera iz člana 26. Zakona o vodama.

Osim za vodna tijela iz stava 1. ovog člana, EPP se utvrđuje i u profilu vodotoka na mjestu zahvata vode, u svim slučajevima zahvatanja vode za koje je, prema odredbama člana 109. Zakona o vodama, potreban vodni akt.

Član 5.

Izuzeci u određivanju EPP

Izuzetno, odredbe ovog pravilnika ne primjenjuju se u slučaju kada se radi o zahvatanju vode za javno vodosnabdijevanje stanovništva vodom za piće i kada se ne mogu ispuniti zahtjevi za EPP propisani ovim pravilnikom. U ovom slučaju za EPP primjenjuje se odredba člana 62. stav 3. Zakona o vodama, uzimajući u obzir mogući prevladajući javni interes.

Član 6.

Definicije

Pored definicija iz člana 4. Zakona o vodama, za potrebe ovog pravilnika uvode se i sljedeće definicije:

- 1) „**maksimalni ekološki potencijal**“ označava visoko ekološko stanje jako izmijenjenih vodnih tijela;
- 2) „**ekološki prihvatljiv protok (EPP)**“ označava minimalni protok koji osigurava očuvanje prirodne ravnoteže i ekosistema vezanih za vodu;
- 3) „**komponente ekološkog režima tečenja**“ označavaju različite elemente EPP-a (minimalan protok, sezonske varijacije protoka, fleš protok i sl.) koji pokreću ekološke i hidromorfološke procese potrebne za održavanje struktura i funkcionisanje vodnih ekosistema;
- 4) „**srednji minimalni protok ($_{sr}Q_{min}$)**“ označava aritmetičku sredinu minimalnih godišnjih vrijednosti srednjih dnevnih protoka u profilu vodotoka u razmatranom periodu. Izražava se u m³/s i računa po izrazu:

$$_{sr}Q_{min} = \sum_{i=1}^{i=N} Q_{min,i} / N,$$

gdje je $Q_{min,i}$ minimalni srednji dnevni protok u i -toj kalendarskoj godini, a N broj godina u razmatranom periodu;

5) „**srednji protok** (Q_{sr})“ označava aritmetičku sredinu srednjih godišnjih vrijednosti protoka u profilu vodotoka u razmatranom razdoblju. Izražava se u m³/s i računa po izrazu:

$$Q_{sr} = \sum_{i=1}^{i=N} Q_{sr,i} / N ,$$

gdje je $Q_{sr,i}$ srednji godišnji protok u i -toj kalendarskoj godini, a N broj godina u razmatranom periodu;

6) „**srednji dekadni protok** (${}_{sr}Q_{DEK(j),i}$)“ označava aritmetičku sredinu srednjih dekadnih vrijednosti protoka u profilu vodotoka. Izražava se u m³/s i računa po izrazu:

$${}_{sr}Q_{DEK(j)} = \sum_{i=1}^{i=N} Q_{DEK(j),i} / N ,$$

gdje je ${}_{sr}Q_{DEK(j),i}$ srednji dekadni protok u j -toj dekadi u i -toj kalendarskoj godini, a N broj godina u razmatranom periodu;

7) „**sezonska varijacija protoka**“ označava vremensku raspodjelu minimalnih protoka potrebnih za uspostavu vremenske varijabilnosti režima tečenja, u skladu sa zahtjevima vrsta faune i flore pripadajućih vodnom tijelu;

8) „**fleš protok**“ označava hidrološki događaj izazvan vještačkim pražnjenjem hidroakumulacije, kako bi se održala dinamika poplava rijeka i močvara, koja je potrebna za očuvanje obalskih ekosistema;

9) „**maksimalni hidrološki potencijal**“ označava hidrološki režim vještačkog ili jako izmijenjenog vodnog tijela koji odgovara uslovima „*maksimalnog ekološkog potencijala*“.

II. METODOLOGIJA ZA ODREĐIVANJE EKOLOŠKI PRIHVATLJIVOG PROTOKA

Član 7.

Procedura o načinu izbora metode za određivanje EPP

S obzirom na različitosti ekosistema iz člana 2. stav 2. ovog pravilnika, izbor metode za određivanje EPP provodi se u skladu sa procedurom određenoj u Prilogu 1. koji je sastavni dio ovog pravilnika, u odnosu na ekološki značaj vodnih tijela, njihove različite potrebe i ciljeve zaštite voda, te u odnosu na korisnike vode.

Član 8.

Nivoi procjene EPP

Procedura iz člana 7. ovog pravilnika, sadrži dva nivoa procjene EPP, i to:

1) I NIVO PROCJENE – opća procjena EPP za sva vodna tijela primjenom hidrološke metode određene ovim pravilnikom i

2) II NIVO PROCJENE – posebna procjena EPP za vodna tijela u zaštićenim područjima proglašena u skladu sa članom 65. Zakona o vodama i druga zaštićena područja iz registra zaštićenih područja iz člana 29. tačka 4. Zakona o vodama, kao i za područja koja nisu proglašena zaštićenim, a koja imaju izuzetne vrijednosti za očuvanje (prisustvo ugroženih staništa ili vrsta, historijsko-kulturološke i ambijentalne vrijednosti isl.), u kojim slučajevima se EPP utvrđuje korištenjem

bioloških i ekoloških kriterija (uključujući holističke i hidrauličke studije, a naročito modele staništa, itd.), kao dodatak hidrološkoj metodi iz tačke 1) ovog stava.

Ako se radi o zaštićenom području rezervi kopnenih voda iz člana 69. stav 1. Zakona o vodama, aktivnosti koje se provode na tom području moraju biti u skladu sa propisom iz stava 3. istog člana.

Član 9.

Opća procjena EPP

Opća procjena EPP provodi se primjenom hidrološke metode određene ovim pravilnikom.

Ovisno o potencijalnom uticaju aktivnosti na prirodni hidrološki režim vodnog tijela, potrebno je odrediti hidrološke komponente EPP koje su naročito pogođene, kao što su minimalni protok, sezonske varijacije protoka i fleš protok.

Član 10.

Hidrološki podaci

Za utvrđivanje EPP koriste se hidrološki vremenski nizovi koji predstavljaju prirodni hidrološki režim, sa sljedećim karakteristikama:

- 1) bez grešaka i nedostajućih podataka;
- 2) trajanja od najmanje 10 godina (najbolje redom), odnosno trajanja 30 godina u kontinuitetu (relevantno razdoblje 1961-1990), kad god je to moguće;
- 3) vremenski nizovi na bazi srednjih dnevnih protoka, kad god je to moguće;
- 4) zastupljenost različitih hidroloških uslova, uz uravnoteženost između kišnih i sušnih godina.

U slučaju da podaci prirodnog hidrološkog režima za duži vremenski period nisu dostupni isti se mogu odrediti na osnovu hidroloških podataka sa druge, susjedne ili druge odgovarajuće vodomjerne stanice za koju postoje podaci hidrološkog monitoringa (u daljem tekstu: reperna stanica).

U slučaju da se podaci proračunavaju na osnovu hidroloških podataka sa reперne stanice, radi obezbjeđenja dovoljno podataka za uspostavljanje zadovoljavajuće korelativne veze između protoka vode u odgovarajućem profilu vodnog tijela za koji se određuje EPP i protoka u profilu reперne stanice, potrebno je u odgovarajućem profilu vodnog tijela za koji se određuje EPP vršiti osmatranje vodostaja u periodu od najmanje jednu godinu dana, pri čemu je potrebno izvesti simultana hidrometrijska mjerenja protoka u profilu vodnog tijela za koji se određuje EPP i u profilu reперne stanice.

Simultana hidrometrijska mjerenja protoka iz stava 3. ovog člana potrebno je izvesti u najmanje šest navrata pri različitim hidrološkim situacijama, tako da je moguća konstrukcija krive protoka. Za odabranu reперnu stanicu potrebno je utvrditi korelaciju između protoka u profilu za koji se utvrđuje EPP i profilu reперne stanice, na osnovu parova vrijednosti osmatranja iz perioda najmanje jedne godine dana. Korelativna veza se smatra zadovoljavajućom ukoliko je vrijednost koeficijenta korelacije $k \geq 0,7$, uz obaveznu kontrolu preko intervala povjerenja 95% sa obazloženjem.

Simultana hidrometrijska mjerenja iz st. 3. i 4. ovog člana moraju se izvoditi po metodama ISO standarda 748:2007, ISO 1088:2007, ISO 9555-1:1994, ISO 9555-

3:1993, ISO 9555-4:1992, ISO/TR 11656:1993 ili ISO/TR 25377:2007 ili po metodama drugog međunarodno priznatog standarda na području hidrometrije.

Član 11.

Određivanje EPP općom procjenom EPP

Proračun vrijednosti EPP (Q_{eppp}) vrši se na osnovu vrijednosti parametara $Q_{sr\min}$, Q_{sr} , i $Q_{DEK(j)}$ vodnog tijela u profilu za koji se određuje EPP. Vrijednosti navedenih parametara računaju se na osnovu hidroloških podataka iz člana 10. ovog pravilnika.

Q_{eppp} će se proračunati na osnovu slijedeće jednačine:

$$Q_{eppp} = \begin{cases} 1,0 \times Q_{sr\min} & \text{za } Q_{DEK(j)} < Q_{sr} \\ 1,5 \times Q_{sr\min} & \text{za } Q_{DEK(j)} \geq Q_{sr} \end{cases}$$

U slučaju, kada je $Q_{sr\min} = 0$, ili $Q_{sr\min} : Q_{sr} < 1 : 25$, Q_{eppp} će se proračunati na osnovu slijedeće jednačine:

$$Q_{eppp} = \begin{cases} 0,1 \times Q_{sr} & \text{za } Q_{DEK(j)} < Q_{sr} \\ 0,15 \times Q_{sr} & \text{za } Q_{DEK(j)} \geq Q_{sr} \end{cases}$$

U slučaju kada se ne raspolaže dekadnim vrijednostima protoka Q_{eppp} će se proračunati na osnovu slijedeće jednačine:

$$Q_{eppp} = \begin{cases} 0,1 \times Q_{sr} & \text{za period maj - oktobar} \\ 0,15 \times Q_{sr} & \text{za period novembar - april} \end{cases}$$

U slučaju da se EPP računa za vodno tijelo nizvodno od hidroakumulacije potrebno je odrediti i maksimalni dozvoljeni protok (ispuštanje iz akumulacije) za sušne periode tokom godine u visini od dvostrukog $Q_{DEK(j),i}$ za predmetnu dekadu.

Član 12.

Određivanje fleš protoka

Fleš protok je potreban za održavanje fizičkih i hemijskih uslova korita rijeke, poboljšanje povezanosti s poplavnim pojasom i pokretanje transporta nanosa nizvodno od profila za koji se utvrđuje fleš protok.

Fleš protok se određuje za dionice rijeke nizvodno od hidroakumulacije čiji kapacitet prelazi 10 % od volumena prosječnog godišnjeg protoka u datom profilu.

Fleš protok se ispušta u periodima kad se u prirodnim uslovima tečenja javljaju najviši vodostaji.

Ispuštanje fleš protoka će se vršiti po posebnom projektu izrađenom od strane pravnog lica koje ispunjava uslove i kriterije propisane podzakonskim propisom iz

člana 120. stav 6. Zakona o vodama. U tom projektu treba odrediti vrijednost, vrijeme ispuštanja, dinamiku i trajanje fleš protoka, uz uvažavanje hidroloških, morfoloških, bioloških i fizičko-hemijskih karakteristika rijeke.

Pri izradi projekta iz stava 4. ovog člana, potrebno je uzeti u obzir moguće efekte na područje potencijalno pogođeno poplavom, moguće štetne posljedice na okoliš i mogući štetni uticaji na infrastrukturu.

Član 13.

Izveštaj o proračunu EPP – opća procjena

Izveštaj o proračunu EPP – opća procjena obavezno sadrži:

1. Opći geografski podaci (geografski položaj, klima, regionalne karakteristike područja);
2. Hidrogeološke i geološke karakteristike sliva, pripadnost vodnom tijelu, geološke karakteristike na području vodozahvata;
3. Podaci o „potencijalnom mjestu i načinu korištenja voda“ (lokacija planiranog vodozahvata sa koordinatama, nadmorska visina, količina i dinamika zahvatanja, osnovne karakteristike tehničkog rješenja vodozahvata);
4. Dodijeljene koncesije i izdati vodni akti na uzvodnoj i nizvodnoj dionici vodotoka (lokacije vodozahvata sa koordinatama, nadmorska visina, količina i dinamika zahvatanja);
5. Hidrološki proračun EPP za odabrani profil vodnog tijela koji sadrži:
 - procjena raspoloživosti hidroloških podataka za profil, sa obrazloženjem izbora repere stanice: lokacija sa koordinatama, površina sliva, period rada, kvalitet podataka,
 - pregled hidrološke obrade za repenu stanicu, sa izračunatim vrijednostima srednjeg minimalnog, srednjeg i srednjeg dekadnog protoka u razmatranom periodu,
 - rezultate urađenih simultanih hidrometrijskih mjerenja protoka, koji moraju uključivati podatke o upotrebnoj opremi, metodi i vremenu kad su mjerenja izvedena,
 - rezultate proračuna parametara srednjeg minimalnog, srednjeg i srednjeg dekadnog protoka i površine sliva u profilu vodnog tijela za koji se određuje EPP,
 - proračun EPP po dekadama tokom godine,
 - obrazloženje postojanja osnova/obaveze primjene člana 12. ovog pravilnika, koji se odnosi na određivanje fleš protoka;
6. Stručno mišljenje (ocjena) biologa, da li je potrebna posebna procjena EPP iz člana 8. stav 1. tačka 2. ovog pravilnika, na osnovu ispitivanja statusa zaštićenosti područja u kojem se vodno tijelo nalazi i prisustva ugroženih vrsta;

7. Popis korištene literature.

Član 14.

Posebna procjena EPP

Posebna procjena EPP vrši se za vodna tijela i područja iz člana 8. stav 1. tačka 2. ovog pravilnika, uključujući i područja za koja su vezani ekosistemi čija struktura i funkcionisanje zahtijevaju poseban pristup za određivanje EPP, kao što su jezera i močvare.

Posebna procjena EPP u slučajevima iz stava 1. ovog člana će se raditi korištenjem bioloških i ekoloških kriterija (uključujući holističke studije, modele staništa, hidrauličke studije, itd.), kao dodatak hidrološkoj metodi iz člana 8. stav 1. tačka 1. ovog pravilnika.

Član 15.

Posebna procjena EPP u zaštićenim područjima

Za određivanje EPP posebnom procjenom u zaštićenim područjima (u daljem tekstu: EPP u zaštićenim područjima) potrebno je uraditi studiju procjene EPP, koja mora biti u skladu sa obimom i sadržajem općeprihvaćenih pravila očuvanja odgovarajućih zaštićenih područja.

Pri određivanju EPP u zaštićenom području, pored prostora tog područja, uzimaju se u obzir i elementi hidrografske mreže izvan zaštićenog područja, a koja može imati značajan uticaj na to područje.

Utvrđena vrijednost EPP u zaštićenom području mora omogućiti:

- 1) osiguranje, očuvanje strukture i funkcije ekosistema i njegovih pripadajućih elemenata;
- 2) osiguranje definisanih ekoloških potreba staništa i vrsta (posebno onih najugroženijih i najosjetljivijih na promjene protoka), za održavanje dugoročne ekološke funkcije o kojima ovise;
- 3) održavanje zahtijevanog nivoa kvaliteta vode.

U okviru studije iz stava 1. ovog člana radi se analiza odgovora ekosistema (procesi, staništa ili vrste) u odnosu na promjene u protoku, a naročito:

- 1) komponente vodnih tijela na koja se odnose (pojedine vrste, zajednice, procese);
- 2) „događaje” koji trebaju biti zaštićeni (npr. migracija riba, mriještenje riba, bio-diverzitet zajednice);
- 3) kvantifikaciju ciljeva u obliku vrijednosti koju događaj treba dostići ili iznos devijacije u odnosu na prirodnu vrijednost i sl.;
- 4) „kriterij uspjeha“, s detaljno navedenim uslovima koje treba ostvariti, kako bi se osiguralo postizanje cilja;
- 5) „mjeru uspjeha“ ili varijablu koja se treba mjeriti, te vrijednost koja se mora postići.

U onim slučajevima gdje to privredne, društvene i kulturne potrebe dozvoljavaju, osiguranje EPP u zaštićenim područjima treba imati za cilj postizanje što je moguće prirodnijeg režima tečenja, naročito ako se radi o:

- 1) zaštićenim područjima čije očuvanje i opstanak u znatnoj mjeri ovise o EPP;

- 2) endemskim staništima i rijetkim vrstama, u kritičnom stanju, nepovoljnom za očuvanje.

Član 16.

Posebna procjena EPP za područja sa izuzetnim vrijednostima za očuvanje

Za procjenu efekata EPP, područje sa „izuzetnom vrijednosti za očuvanje“ predstavlja područje koje redovno održava značajnu populaciju vrste čije preživljavanje ovisi o vodi, a nalazi se na listi ugroženih ili ranjivih vrsta.

Pri određivanju EPP za područja iz stava 1. ovog člana primjenjuju se odredbe člana 15. ovog pravilnika.

Član 17.

Posebna procjena EPP za jezera i močvare

Za utvrđivanje potreba za vodom jezera i močvara (EPP za jezera i močvare) uzimaju se u obzir slijedeći kriteriji:

- 1) dotoci vode kroz hidrografski sistem koji trebaju održavati nivo vode (uključujući površinske i podzemne vode);
- 2) ako su ovisni o podzemnom akviferu, dotoke površinske vode treba odrediti tako da poremećaji usljed ljudskih aktivnosti ne uzrokuju:
 - nepostizanje ciljeva zaštite okoliša za pridružene površinske vode,
 - značajne štete na kopnene ekosisteme koji direktno ovise o podzemnim vodama;
- 3) ako je jezero ili močvara dio zaštićenog područja, potrebe za vodom utvrđuju se provođenjem pravila za očuvanje zaštićenog područja.

U procesu utvrđivanja potreba za vodom za jezera i močvare uzet će se u obzir najmanje slijedeći elementi:

- 1) ravnoteža sistema, po mogućnosti identifikacija dotoka površinskih i podzemnih voda, kao i izlaza i gubitaka vode;
- 2) sezonske varijacije i područje i dubina unutar-godišnjih poplava u prirodnim uslovima, sa identifikacijom vodnih perioda;
- 3) sezonske i unutar-godišnje varijacije hemizma voda, u odnosu na sastav i koncentracije;
- 4) sastav i struktura bioloških zajednica (s posebnom pažnjom na vegetaciju ili druge ugrožene ili ranjive vrste).

Metodološki pristupi za određivanje potreba za vodom jezera i močvara dati su u Prilogu 2. koji čini sastavni dio ovog pravilnika.

Član 18.

Izvještaj o posebnoj procjeni EPP

Izvještaj o posebnoj procjeni EPP izrađuje po sadržaju datom u Prilogu 3. koji čini sastavni dio ovog pravilnika.

Sve korake u izradi procjene EPP treba detaljno obrazložiti. Izvještaj o posebnoj procjeni EPP evaluira nadležna Agencija za vodno područje, u skladu sa odredbom člana 20. stav 2. ovog pravilnika.

Član 19. Primjena EPP

EPP utvrđen na način propisan ovim pravilnikom, primjenjuje se tokom cijele godine, uključujući i situacije kada je prirodni protok na mjestu zahvata manji od proračunatog EPP. U toj situaciji se za EPP uzima vrijednost prirodnog protoka na mjestu vodozahvata, te u toj situaciji nosilac prava iz vodnog akta ne smije zahvatati vodu.

Član 20. Procjena EPP u postupku dobijanja prethodne vodne saglasnosti

Izvještaj o procjeni EPP u profilu vodozahvata dio je dokumentacije propisane podzakonskim propisom iz člana 107. stav 4. Zakona o vodama potrebne za izdavanje prethodne vodne saglasnosti.

Evalvaciju Izvještaja o procjeni EPP vrši nadležna Agencija za vodno područje, u odnosu na opšte karakteristike vodnog područja, pritiske, zaštićena područja, te ciljeve upravljanja vodama iz plana upravljanja vodama vodnog područja.

EPP iz pozitivno evaluiranog Izvještaja o procjeni EPP ugrađuje se u pripadajući plan upravljanja vodama vodnog područja.

Član 21. Određivanje EPP za jako izmijenjeno vodno tijelo

Vodno tijelo će biti označeno kao jako izmijenjeno na osnovu hidroloških promjena, ako zadovoljava dva uslova:

- 1) ukoliko bi promjene vezano za EPP, određen na način propisan ovim pravilnikom, imale negativan efekat na različite oblike korištenja voda, ili na šire okruženje;
- 2) da je promjena načina ispunjavanja zahtjeva za korištenje nedovoljna za osiguranje EPP određenog hidrološkim pristupom.

Da bi se odredio EPP u jako izmijenjenom vodnom tijelu, mora se utvrditi "maksimalni hidrološki potencijal", nakon usvajanja svih mogućih mjera za smanjenje pritiska na resurs.

U slučajevima gdje postoji izuzetna vrijednost za očuvanje, prema članu 16. ovog pravilnika, potrebno je uraditi posebnu procjenu po kriterijima iz tog člana.

III. MONITORING I IZVJEŠTAVANJE

Član 22. Zahtjevi o načinu monitoringa

Monitoring EPP uspostavlja vlasnik, odnosno korisnik vodnog objekta radi praćenja utvrđenog EPP. Monitoring EPP se vrši prema Programu monitoringa.

Program monitoringa iz stava 1. ovog člana je sastavni dio tehničke dokumentacije koja se podnosi uz zahtjev za izdavanje prethodne vodne saglasnosti, prema odredbama podzakonskog propisa iz člana 107. stav 4. Zakona o vodama.

Program monitoringa EPP mora biti projektovan tako da se njegovim provođenjem dobiju pouzdani podaci o EPP.

Član 23. Monitoring EPP

Vlasnik odnosno korisnik vodnog objekta mora obezbijediti kontinuirani monitoring EPP, tako da može nesumnjivo dokazati da su u svakom trenutku bili ispunjeni zahtjevi u pogledu EPP, te da u vrijeme trajanja protoka u vodotoku manjeg od utvrđenog EPP, nije bilo zahvatanja vode, odnosno nije bilo korištenja vode (osim zahvatanja, odnosno korištenja vode iz hidroakumulacija).

Monitoring iz stava 1. ovog člana vrši se:

- 1) na profilu vodotoka neposredno uzvodno od vodozahvatnog objekta ili sistema objekata vodozahvata,
- 2) na profilu vodotoka neposredno nizvodno od vodozahvatnog objekta ili sistema objekata vodozahvata,
- 3) na profilu vodotoka neposredno uzvodno od linije dopiranja maksimalnog uspora hidroakumulacije,
- 4) na profilu vodotoka neposredno nizvodno od brane hidroakumulacije.

Za obezbjeđenje relevantnih i pouzdanih podataka sa profila iz stava 2. ovog člana potrebno je da su pri postavljanju i radu vodomjernih stanica ispunjeni uslovi iz Priloga 4. koji čini sastavni dio ovog pravilnika.

Član 24. Način izvještavanja o monitoringu EPP

Podatke o satnim vrijednostima rezultata monitoringa EPP nosilac prava iz vodne dozvole mora voditi u dnevniku i čuvati ih najmanje pet godina. Dnevnik se mora dati na uvid po zahtjevu vodnog inspektora.

Podatke iz stava 1. ovog člana nosilac prava iz vodne dozvole redovno dostavlja nadležnoj Agenciji za vodno područje.

IV. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 25. Ranije izdati vodni akti

U slučaju izdatog vodnog akta sa utvrđenim EPP prema odredbi člana 62. stav 3. Zakona o vodama ili u slučaju izdatog vodnog akta bez utvrđenog EPP izdatih do dana stupanja na snagu ovog pravilnika, usklađivanje tih vodnih akata izvršiće se (shodno odredbama člana 214. Zakona o vodama) na sljedeći način:

- 1) prethodna vodna saglasnost usaglasiće se sa odredbama ovog pravilnika pri izdavanju vodne saglasnosti,
- 2) vodna saglasnost usaglasiće se sa odredbama ovog pravilnika pri izdavanju vodne dozvole,
- 3) vodna dozvola usaglasiće se u roku od pet godina od dana stupanja na snagu ovog pravilnika.

Član 26.

Neriješeni zahtjevi za izdavanje vodnih akata

Zahtjevi za izdavanje prethodne vodne saglasnosti koji su podneseni nadležnom organu do dana stupanja na snagu ovog pravilnika rješavat će se u skladu sa odredbom člana 62. stav 3. Zakona o vodama.

Član 27.

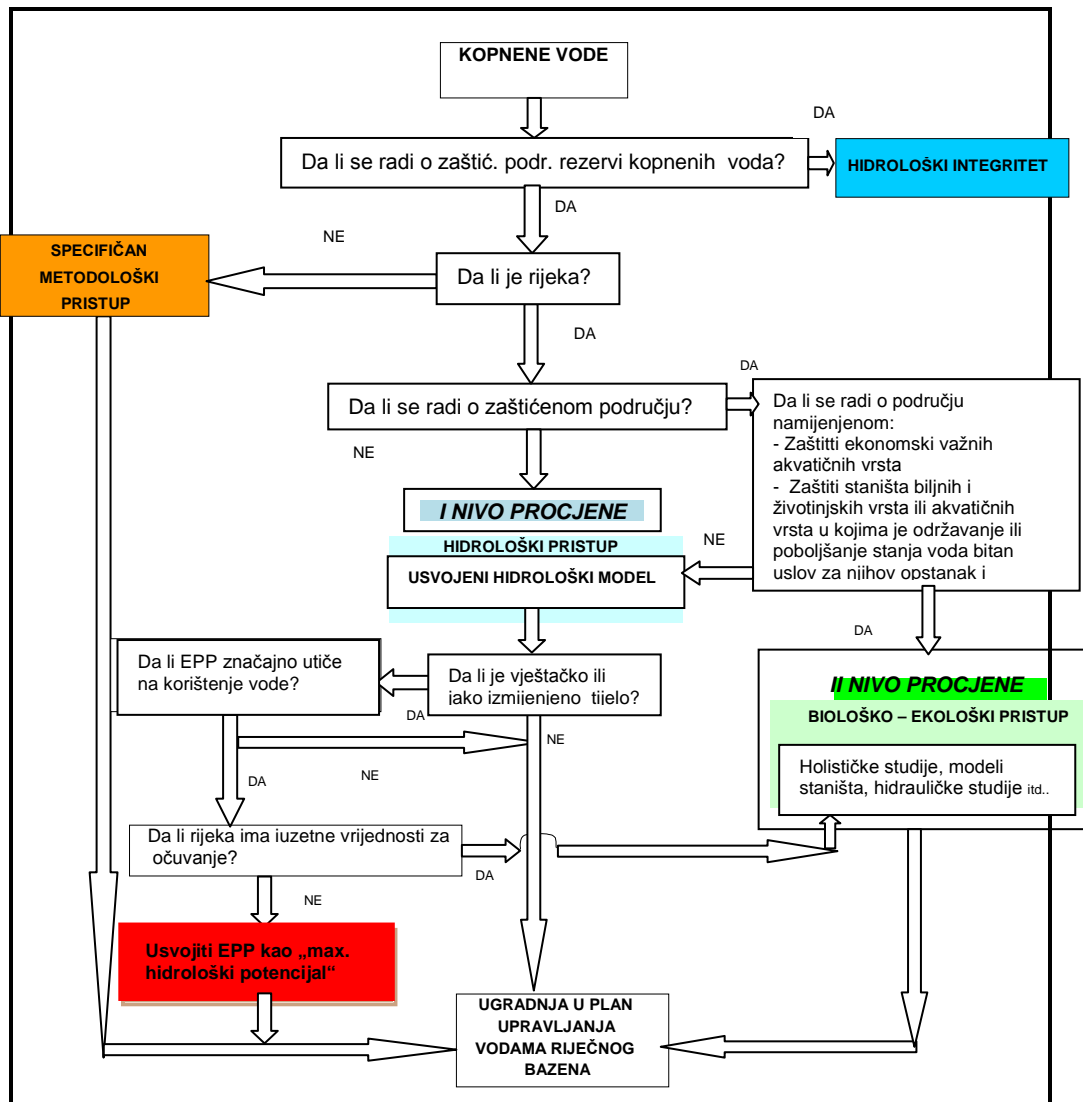
Ovaj pravilnik stupa na snagu narednog dana od dana objave u "Službenim novinama Federacije BiH".

Broj: 05-1-25/4-64-5/12
Sarajevo, 09.01.2013. godine

MINISTAR

Jerko Ivanković-Lijanović

Prilog 1. Okvirna metodološka shema procjene EPP

Prilog 2. Metodološki pristupi za određivanje potreba za vodom jezera i močvara

Određivanje potreba za vodom jezera i močvara rješavaće se primjenom najmanje jednog od slijedećih pristupa:

- (1) Hidrološki pristup: temelji se na karakterizaciji referentnih vodnih perioda (prirodna vremenska raspodjela močvarnih voda). Ova karakterizacija će otkriti prirodne fluktuacije režima voda i povezane ekološke procese.
- (2) Hidraulički pristup: temelji se na fizikalnim parametrima koji mogu definisati neka ograničenja za staništa ili vrste, kao što su minimalna dubina ili minimalna površina. Kritični hidraulički parametri mogu definisati minimalne količine vode potrebne u močvarama.
- (3) Hidrobiološki pristup: temelji se na odgovorima određenih vrsta na promjene u režimu poplava ili vodnih perioda. Potrebe za vodom močvarnih područja definisane su počevši od sveobuhvatnog proučavanja hidrauličkih parametara vrsta ili zajednica, predstavnika močvare.

Prilog 3. Sadržaj izvještaja posebne procjene EPP

Izvještaj o procjeni EPP treba sadržavati najmanje slijedeća poglavlja:

1. UVOD

- Opće informacije o predloženom projektu, uključujući lokaciju, vrijeme i količinu zahvaćene vode
- Ciljevi procjene EPP
- Evaluacija EPP procijenjenog hidrološkom metodom
- Obrazloženje zašto ciljevi za rijeku i obalski ekosistem rijeke na kojoj je vodozahvat neće biti postignuti EPP određenim hidrološkom metodom

2. KARAKTERISTIKE ISTRAŽNOG PODRUČJA

- Opći geografski podaci (položaj, klima, regionalne karakteristike područja)
- Hidrogeološke i geološke karakteristike sliva, pripadnost vodnom tijelu, geološke karakteristike na području vodozahvata
- Hidrologija i morfologija rijeke
- Ekološke karakteristike, uključujući hemijsko i ekološko stanje vodnog tijela
- Zagađenje rijeke
- Korišćenje rijeke
- Upravljanje rijekom

3. METODOLOGIJA

- Prikupljanje podataka
- Prikupljanje uzoraka
- Hidrologija i geomorfologija
- Akvatična flora i fauna
- Fizičko-hemijski parametri

4. REZULTATI

- Riječna hidrologija i morfologija
- Riječna ekologija
- Fizičko-hemijski parametri
- Identifikacija ekoloških i ostalih vrijednosti rijeke
- Definicija kritičnih elemenata za dostizanje ciljeva za rijeku
- Detaljno objašnjenje elemenata i njihova mjerenja, koje je prevladavalo u odluci za procjenu vrijednosti EPP
- Procjena EPP

5. LITERATURA

Svi koraci u procjeni EPP trebaju biti detaljno objašnjeni i podržani argumentima u izvještaju eksperata. U procesu procjene EPP potrebno je izabrati najranjivije i najosjetljivije biološke/ekološke elemente, na koje vodozahvat ima najveći uticaj. EPP treba odrediti tako da se održe strukture i funkcije rijeke i obalskog ekosistema, a takođe i najosjetljiviji elementi rijeke i obalskih ekosistema, slijedeći ciljeve koji trebaju biti postignuti. Uzorkovanje se mora obaviti u vrijeme najmanjih protoka, kada

je uticaj zahvatanja vode na ekosistem najveći. Svi koraci u procjeni EPP trebaju biti detaljno objašnjeni i podržani argumentima u izvještaju eksperata.

Za postizanje ciljeva za rijeku i obalski ekosistem, osnovne komponente režima EPP trebaju uključivati slijedeće protoke:

- protoke održanja korita, koji održavaju formu i veličinu, oblik i strukturu u rijeci
- protoke održanja staništa, koji održavaju staništa i uklanjaju mulj i organske taloge
- protoke očuvanja vodenih i obalskih ekosistema, te održanja povezanosti staništa
- minimalne prihvatljive protoke koji omogućavaju maksimalna staništa za odabrane ciljne vrste prirodnog biljnog i životinjskog svijeta
- protoke koji omogućavaju sezonske riječne poplave
- protoke koji neće pogoršati dobro hemijsko i ekološko stanje, ili dobar ekološki potencijal rijeke.

Za usvajanje ekološki prihvatljivog režima tečenja u određenoj godini (srednje sušna, sušna, u slučaju dužeg sušnog perioda), treba uzeti u obzir hidrološke uslove u slivu i bilo koje druge okolnosti za upravljanje.

Prilog 4: Uslovi koje je potrebno ispuniti pri postavljanju vodomjernih stanica i za obezbjeđenje jednoznačne veze nivo vode - protok

Izbor mjesta – opći uslovi dobre pozicioniranosti mjerne stanice u prirodnom koritu:

- (1) Vodotok je generalno u pravcu na dovoljnoj dužini da se eliminišu lokalni uticaji, uzvodno i nizvodno od stanice;
- (2) Ukupni protok je skoncentriran u jedan proticajni profil pri svim nivoima (ne u više rukavaca);
- (3) Korito nije sklono eroziji ili zatrpavanju i slobodno je od vodene vegetacije;
- (4) Obale su stabilne, dovoljno visoke i slobodne od žbunja;
- (5) Prisutni su prirodni uslovi stabilnosti u obliku kamenitog korita pri malim vodama, većeg podužno pada ili kaskade koja prouzrokuje nepotopljeno tečenje, što omogućava sigurnu i stalnu jednoznačnu vezu nivoa vode i protoka. Ako nema prirodnih uslova stabilnosti, potrebna je vještačka kontrola;
- (6) Stanica se nalazi izvan zone uticaja nekog drugog vodotoka i sl.;
- (7) Omogućen pristup za održavanje i mjerenje pri svim vodostajima.

Kontrola nivo-protok:

Mjerno mjesto mora biti tako da osigurava jednoznačnu vezu nivo – protok.

Razlikujemo prirodne profile riječnog korita na kojima se postavljaju vodomjerne stanice i vještačke hidrotehničke objekte za mjerenje proticaja.

Vještački hidrotehnički objekti (u daljem tekstu: mjerni objekti) predstavljaju uređena mjesta gdje je osigurana jednoznačna veza nivo – protoka, kao što su: suženje kanala, preliv ili kaskada.

Mjerni objekti:

Mjernim objektom se treba osigurati stabilnost veze protoka i nivoa, ali i osjetljivost, tj. male promjene protoka trebaju uzrokovati značajnu promjenu nivoa. Mjerni objekti se u pravilu koriste za mjerenje manjih protoka koji se teško mogu mjeriti u prirodnom profilu vodotoka.

Svi mjerni objekti moraju zadovoljavati ekološke uslove: nesmetana migracija riba i postavljene kritične parametre.